

Фонд 1-3567 1 42
Тернопільська область
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ 6

Архів з бідошу
Горьківсько-Березанська округа ОУУ

ПАШКА

для 42
паперів

Хроніка подій „Комісарські віскі з терену”
по Товстеметському району Горьківської округа-
ОУУ за місяць 1946р.
Машинкою

20 р.

Укrajині дані: 25 листопада 1946р.

Кількість документів: 1

Кількість аркушів: 9 9

Зберігати: пошито

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ 6
Тернопільська область
Фонд 1-3567 1 42

ПОЛІТИЧНІ ВІСТІ З ТЕРЕНУ
за місяць липень 1946 року.

- 16.6.1946 р. - До с.Бураківки зі Садківського гарнізону прибуло вночі кількох більшовиків. В різних місцях села робили засідки. Нікого не стрінули. Рано відійшли зворотом. Того ж дня в напрямі Бураківки через с.Слобідку переходило 10 більшовиків. О год 8-ій рано приїхало в районі до с.Цапівців 15 більшовиків. З гарнізону в Цапівцях доїхало ще 4-ох більшовиків. Всі затримали людей коло церкви і говорили їм, щоб здавали молоко та поставку м'яса згорі на 4 роки. Як не вдасть, то заберуть худобу.
- 17.6.1946 р. - До Кошиловець з Попівського гарнізону прибуло 11 більшовиків. Там арештували 7-ох хлопців з 1929 р., а саме: Галушку Василя, Михайлюка Василя, Гловока Петра, Михайлюка Івана, Тихоліва Петра, Мельника Івана і Ткачука Івана. Пополудні забрали їх в район. Рано о 4-ій год. арештували більшовики в с.Цапівцях 9 осіб. З них 5 осіб відпустили, а 4 особи забрали в район. До них належать: Приймак Іван с.Степана, Кольба Василь с.Івана, Петришак Іван с.Семена і Приймак Марія д.Ілька. У західняка, котрий сидить в хаті Кольби Михайла забрали свиню, при чому говорили, що свиня не є його, а Кольби Михайла.
- 18.6.1946 р. - В с.Бураківку прибуло з району 5 більшовиків по бараболі. З Базару приїхало також 10 більшовиків. Разом виїхали в напрямі Слобідки. До Слобідки приїхало 15 більшовиків. Для населення зробили мітинг, на якому говорили про здачу молока та м'яса. Від'їхали в напрямі ліса "Цагра". 20 більшовиків під командою начальника НКГБ робили того ж дня вечером засідки в різних місцях с.Кошиловець. Такі засідки були і в селі Цапівцях, та нікого не стрінули. До с.Летяче прибув гарнізон в числі 30 чоловік. Зі собою привезли молочарські машини. Того ж дня ходили вони по селі і заповідали людям нести молоко по три рази денно, інакше заберуть корови. З декількох хат без жодної підстави повиклидали західняків. З тих, що плакали вони сміялися. Кількох людей, яких стрінули по дорозі біли без жодної підстави. До Хмелеви прибуло 6-ох більшовиків і шукали за Вергун Параскою, при чому арештували Бадюк Максима. Около 12 год. зробили облаву на поле. Там рівнож нікого не знайшли. Потім 30 більшовиків прибуло до села і наказали дати собі їсти. Хто від цього відмовлявся, робили в нього трує ва бандерінцями. Забирали дрібні речі, що їм під руки попадали. Перед вечером відійшли в напрямі Дорогичівки.
- 19.6.1946 р. - До Хмелеви прибуло 30 більшовиків з 231 полку і робили ревізії по селі. Шукали по городах, по ровах, і деяких господарств. Пополудні вони зробили облаву на ліс "Дричву" в напрямі с.Летяче. До Бураківки з Базару і з Попівців приїшло кількадесят більшовиків. Ходили цілу ніч по селі. Того ж дня вечером 15 більшовиків робило засідки в с.Кошилівцях. Ще інші більшовики були на засідці в с.Цапівцях.

- 20.6.1946 р. - В с. Летячій більшовики з квартирного гарнізону робили сільний трус. Побили 75-літню жінку, закидаючи їй, що вона знається з бандерівцями. До Хмелеви з ліса від сторони Дністра прибуло 6-ох більшовиків. Це були ті, що збирали міни в околицях Береман. Пукали по селі за ївою. Перед вечером відійшли до Береман. 20 більшовиків прибуло до Дорогичівки. Під час короткої зупинки збирали для себе харчові продукти. У Гладій Юстини вкрали хустку. Відійшли в сторону Летячого. З Мирківського гарнізону до с. Устечко приїхало 3 більшовиків. Ходили по селі і заглядали до хатів, що лежать під лісом. Нікого там не знайшли.
- В с. Бересток пополудні приїхало машиною 5 більшовиків. Вони ходили по хатах, просили їсти і бараболю. В більшості хат нікого вдома не заставали. В господарстві Силарчука Махаїла, котрий зараз служить в ЧА, розбили двері і вкрали около 50 кг бараболю, 70 кг. мука, кількоро яєць і курку. З цим від'їхали до Гиньковець.
- В Гиньківцях ці самі голотники робили трус по хатах і пукали по падах і коморах. У господині Лисовської вкрали около 20 яєць і від'їхали.
- 21.6.1946 р. - Вечером до с. Головчиняць прибуло 3 більшовиків і там зробили засідку. Цілу ніч ходили по вулицях села, та донерва рано вибралися з нього. Цєї самої ночі 7 інших більшовиків зробили засідку на полі під с. Папівці, де був трактор. Вони думали, що хтось приїде побити трактор і там знищать їх. Та просидівши цілу ніч нікого не побачили і забралися в район.
- Через с. Бураківку переходила в більшовиками одна жінка. Ніхто в напрямі Сербідки.
- В с. Кошилівцях ввечером робили засідки. Нікого там не бачили.
- В с. Дорогичівці заквартирувало 7-ох більшовиків. Більшовики з квартирного гарнізону в Летячій ходили по селі в Летячій і наказували вносити контингент молока. Того ж дня 7 інших більшовиків були в с. Хмелеві. Людям наказали здати в 100 % молоко, в протівному разі заберуть їм корови. Від'їхали в сторону Дорогичівки.
- 22.6.1946 р. - До Летячого рано прибули більшовики з засідки. Цілий день спали а над вечір розцілилися на три групи і відійшли в напрямі сіл Хмелеви, Дорогичівки і Путримивець. Другого дня над раном всі вернулися.
- В різних місцях на полі коло с. Бураківки робили більшовики засідки.
- Такі ж засідки були і в с. Кошилівцях. Нікого не побачили. Вночі заарештували Федорова Антона і забрали в район.
- До с. Циповець з Попівецького гарнізону приїшло 5-ох більшовиків і заарештували Юрія Йосифа с. Онуфрія.
- 23.6.1946 р. - До с. Циповець двома фірами приїхало 10 більшовиків. Задержали виходячих з церкви людей та голосили їм мітинг. На мітингу говорили про здачу мяса, молока та грошових податків. Так, що цього не зроблять грошима конфіскацією худоби. По мітингу пішли до господаря Золотого Федіра і забрали в нього корову. Говорили, що корова є "бандерівська". Того ж дня забрали корову і в Золотого Івана. Зі здобиччю від'їхали в район.
- До Нагірян прибуло 10 більшовиків. Через цілий день вони ходили по селі. Вечером зробили засідку, нікого не побачили. Рані забралися до Мирнова.
- Того ж вечера більшовики з Попівецького гарнізону робили засідки в с. Бураківці. Рівнож нікого не стрінули.
- Вночі 20 більшовиків приїхало до с. Хмелеви і заквартирували у Бадюк Семена. Около год. 3-ої рано від'їхали до Летячого. Там зробили облаву на людей, що виходили з церкви. Потім від'їхали в напрямі Дорогичівки. Залишались в селі тільки ті, що постіли квартирували.

24.6.1946 р.

Вони до вечора встигли заарештувати ще 30 людей, з яких 49 по коротких допитах звільнено, а задержано лише Тарабавку Степана. В Лелячому того ж дня забрали 10 коней. На них їздили більшовики не городах і полях. Стрінуваних людей були і називали при тому "бандьорами". Пополудні приїхало в село аято в району і забрали дівчину, що була привезена на слідство в району 21.6.46. В Дорогичівки виїхали в невідомому напрямі більшовики, що там від кількох днів постійно кватрували.

25.6.1946 р.

До с. Диповець прибуло в району 5-ох більшовиків і вграбували все, що було до забрання у господарів, яким попереднього дня забрали корови, це в Золотому Федірові і Золотому Іванові. Вечером до с. Ворзулинець прибуло 10 більшовиків і робили засідки на різних стежках, котрими переходив стрілець "Лут". Вони хотіли конечно зловити його. Над раном відійшли з села. До с. Ворзулинець ранком прибуло 6 українських повстанців. Коло молочарні стрінули дві навантажені фіри в молоком до району. Одна фіра везла молоко в Ворзулинець, друга в с. Гинковець. Повстанці повилитали молоко, побили бочки і знищили урядження сільради. При чому виважили папери і виїхали непомітно з села. По двох годинах із Заліщенського району автомашиною приїхало 10 більшовиків. Вони зробили місце ну кооперативу і пограбували, що їм подобалося. По якомусь часі з рай.центру прибуло інших 9 більшовиків, які заступували людей, хто вивіз молоко, люди відповіли, що "воєнні". Та на це більшовики їм відповіли: "Це напевно ваші воєнні". Далше питали людей хто пограбував кооперативу. Більшовики, що прибули з Заліщенського району твердили, що кооперативу пограбували ті, що повилитали молоко і поробивали молоко, але голова кооператива і крамар вперечали цьому і до прибуваних в району більшовиків сказали, що кооперативу вграбували ці, що приїхали машиною. Районові більшовики списали протокол і забралися з села. Вечером того самого дня прибуло в село 10 більшовиків і робили в селі засідки. Ходили особаком по селі. Ранком відійшли в район.

Цей самої ночі 8-ох більшовиків робило засідку в с. Бинівцях. Засідка була уряджена на місці, де знаходився трактор. Нікого не стрінувши відійшли в район.

В с. Бураківці робили більшовики ввечері засідку. Рано 4-ох пішло в напрямі Слобідки, інших 10 відійшло до Базару. Тогож дня в с. Поповець вибрався гарнізон, який виїхав в напрямі Юшоловець.

До Юшоловець в району приїхала більшовики. Голові сільради наказали, щоб до 2-ох днів здав звесь контингент мяса і молока. Коли цього не зробить - сконфіскують худрбу.

До с. Сверховець прибуло 10 більшовиків. Питали за бандерівцями. Нічого не зробили. Около полудня відійшли в напрямі Лелячого.

6.6.1946 р.

В с. Лелячій арештували Івайчука Василя. Його на допитах дуже побили, а потім звільнили.

В Лелячій заарештували: Александра Степана, Федорина Михайла Кушніра Степана і Данилеюка Михайла. Їх рівнож на допитах сильно побито а опісля звільнено. Около полудня понад село перелетіло в південно-західньому напрямі 22 бомбардувальники. Перед вечером до села приїхала машина і привезла для кватрувального гарнізону змінну зброю - кулеметні зарядки.

Рано в Нирківського гарнізону до с. Устечка приїхало 10 більшовиків. Через цілий день ходили по селі і заглядали до різних хатів. Перед вечером відійшли за квартиру, де перебувають більшовики, що пильнують моста. На другий день рано вони заскочили село та заарештували Маланюк Маланку, яку забрано до району і по двох днях звільнено. Її сказали, щоб наробила сина, щоб він прибув в район. Йому нічого злого вони не зроблять. Син її в підпільником.

Гришок з більшовиків ходило по Нагірянському полі і шукало за криївками. Люди розказували, що на тому самому полі вона робила і вночі і в день засідки, але нікого не бачили. В с. Попівцях хтось спровокував криївку, де сидів стрілець "Бакор". Його сплячого зловили живим і відвезли в район. В Кошилівцях більшовики ходили по городах і також шукали за криївками. На одному з городів знайшли бібліотеку. Чия вона була - не відомо. О год. 11-й вибралися до Цапівців. Того дня до с. Цапівців із Попівців прибув гарнізон на постійне кватирювання.

Із с. Ворзулинців забрано рано всіх десятників до району. Там їх протоковували в справі збірки грошей, яку проводили для українських повстанців. Десятники відповіли на протоколі, що були якісь воєнні, які наказували збирати гроші. Вони їх боялися і робили те, що їм наказували. По протоколі їх всіх звільнено.

27.6.1946 р. - До с. Лисівців приїхало 5 більшовиків. Шукали по господарствах за дівчатами підпільницями. Нікого не знайшли. Перед вечером відійшли в район.

В Бураківці вночі робили більшовики засідки. Рано в с. Кошилівцях шукали в кількох господарствах за бандерівцями. В с. Цапівцях арештували Бронцького Василя і Приймака Миколу. Їх забрано до гарнізону.

28.6.1946 р. - В с. Летячому зловили дівчину Рипушкинську Одарку. Її дуже побити, аж до непритомності в гарнізоні. Потім вивезено до району. В с. Кошилівцях 20 більшовиків робило трус по селі. В різних господарствах вони шукали за криївками. З млина взяли 40 кг. муки. З кооперативи забрали знітки і відійшли до Цапівців. До с. Ангелівки в районі приїхав прокурор і суддя. До населення голосила мітинг про здачу молока та мяса. Говорили також, що люди не давали бандитам їсти, а коли прибудуть в село, щоб їм відоміяти район.

До кожного села в районі прийшло повідомлення, щоби на день 29.6. ставилися там всі мушени уроджені в роках від 1923 - 1928.

29.6.1946 р. - До с. Ворзулинців прийшло 20 більшовиків. Над селом лишили вони 8-ох на заставі а решта 12 збирала контингент збіжжя, та перевірявали квоти на мясо і молоко. Потім заорали фіри і від'їхали до Гинківців. В Гинківцях робили те саме, що у Ворзулинцях. Вечером від'їхали в район. В Летячій через два дні робили засідки довкола села і під лісом.

30.6.1946 р. - До Устечка приїхало 30 більшовиків. Були це НКВД-исти, НКГД і РК. Вони силою скликали людей на мітинг і голосили про здачу державі збіжжя, молока і мяса. Один НКВД-ист сказав, що контингент мусять люди здати понамо цього, що їх накликають до нездачі бандерівці, які в лісі мають свій гарнізон. Та люди заперечували про існування в лісі бандерівського гарнізону. Тоді більшовики почали вичислювати всіх підпільників з цього села по прізвищах і по севдах. Потім запитували людей, чому їм так на мітингу не плещуть як бандерівцям і не кричать "привільно". Вечером арештували більшовики Скалат Ілька, Ціпака Меланку і Папуцака Миколу. Разом з арештованими від'їхали в район.

Перед вечером до с. Ворзулинців прибуло 12 більшовиків. Вночі робили в селі засідки, але нікого не стрінули.

1.7.1946 р. - На Ворзулинську залізничну станцію прибув гарнізон в числі 25 чоловік. Вони щоночі пильно стережуть залізничні дороги, причому дуже часто роблять засідки під лісом коло с. Берестка. В лісі між Нагірянами а Устечком робило 9-ох більшовиків роз-

Під вечір коло с. Устечка зробили вони засідку на краю ліса. На них несподівано налізло 5 стрільців. Виравді більшовики відкрили на них вогонь, але він шкоди їм не заподіяв. Розвнені більшовики арештували три дівчини, а саме: Осадчук Марію, Свірську Софію і Костюк Степанію. Їх запитували, чи не бачили бандерівців, притому сильно били, але вони нічого не сказали. По допитах дві з них відпустили, а задержану Костюк Степанію голота знасилувала. Вона напів жива аж вечером додому прибула і розказала про свою страшну пригоду. По варварському вчинку авійських дикунів, мусіла три дні віджорувати. На другий день вони цілий день кватрували в хаті одного підпільника і аж над вечір від'їхали до Ниркова. Того ж дня в с. Бураківці більшовики з Цапівського гарнізону робили довкола села засідки. Такі самі засідки в трьох місцях вони робили і в селі Копилівцях.

В Летячій звільнено попередньо арештованих з тюрми. Інших, що прибули з Німеччини стягнуто до канцелярії на протокол. До Путроминець приїхало 9 більшовиків, які робили ревізії по окремих господарствах. Пополудні від'їхали до Летячого.

2.7.1946 р. - В Летячій арештували Недопитальського Василя. Його питали за сина, якого він ніколи не мав. Його після побиття звільнили. В с. Бураківці більшовики дали наказ десятникам від'їхати в район. Ціль поїздки невідома.

В Слобідці більшовики, які там прибули ходили по селі за яйцями та молоком.

3.7.1946 р. - До с. Лисовець прибуло 3 більшовиків. Скликали до сільради десятників і там контролювали їх зі здачі молока і мяса. Там, що досі не здали, загрозили конфіскацією корів. Ці самі більшовики від'їхали до Шиповець. Там говорили про збірку колгоспного збіжжя. Наказали голові сільради прислати людей жати збіжжя, але голова відповів: "Самі наказуйте, бо мене і так ніхто не послухає!" Голотники, позльстившись добре, від'їхали з нічим до району.

В с. Садках органи СБ зловили більшовицьку дощицю Зоньку Павлюк, мешканку с. Садок. Вона зізнала, що спровокувала криївки, в яких впало 8-ох стрільців. Та однак ця провокаторка в дорозі від стрільця, що її провадив втікла. Вона пішла до гарнізону в Цапівцях і там розказала більшовикам хто її арештував, хто перевозив слідство і інше. Внаслідок цього були спровоковані місця, де перебували стрільці, де більшовики через кілька днів робили розшуки.

О год. 8-ій рано прийшли більшовики до Бураківки. Зганяли людей до сільради на провірку.

В с. Копилівцях 15 більшовиків шукали по господарствах за криївками.

До с. Цаповець з району приїхало 4-ох більшовиків, які ходили по селі та арештували Голінату Параску.

В Путроминцях ночую 30 більшовиків робили засідки. Рано ходили по селі і запитували, в кого кватрують бандерівці. Пополудні відійшли в поле і там шукали за криївками. Аж перед вечером в дійшли в сторону Летячого.

4.7.1946 р. - В лісі коло Летячого на більшовицьку засідку попав стрілець "Джон" зі санитаркою. Запримітивши більшовиків, "Джон" першим почав до них стріляти, щоб тим скоріше міг звістка відступити. В Копилівцях робили більшовики знова вночі засідки. Ходили по під хати і підслухували, що люди по хатах говорять. Рано відійшли до гарнізону в Цапівцях.

До с. Ангелівки приїхав 1 НКВД-ист і списував ті родини, що попередньо були арештовані.

На Вербову /присілок с. Ворзулинці/ приїхало 6 більшовиків. Вони просили в людей бараболі, яець і муки, але люди дали їм лише бараболі. Запитували притім чи хто коли не виходить з ліса, чи вони безпечно можуть перебувати в селі.

З Вербової ці більшовики виїхали до Ворзулинець. Там стрінули стрільця-запільника "Шута". Вони бачили його як втікав від одної господині, почали за ним стріляти, але "Шут" втік. Тоді повернули до господині, почали її про нього питати, причому сильно її побили. Опісля від'їхали в район.

5.7.1946 р. - До с. Берестка прибуло 4-ох більшовиків і голосили мітинг в справі контингенту мяса, молока і збіжжя. В часі мітингу кричали на людей чому так мало вони відвідують мітинг, притім додав таке: "Коли б тут говорив не я, а Бандерівець, тоді б вас багато прибуло!" По обіді, який замовили у голови сільради, вибралися з села в напрямі Каролівки.

В Каролівці запитували кравця, до котрого прибули в справі пиття урання, чи вночі в село приходять бандерівці. Та він відповів, що нічого не знає.

До Бураківки прибули знова більшовики на засідку. Там разом зробили її в полі. На другий день рано ходили по селі і розпитували, де знаходяться бандити.

До одної жінки в присілку с. Летячого Віданцях прибув перебраний більшовик. Він назвав себе українським повстанцем і питав за "Недолею" і "Гасом". Говорив, що йому згадених конечно треба.

6.7.1946 р. - До Хмелеви прибуло 7 більшовиків. Вони заарештували Курчак Павлу, Курчак Параску, Ільків Андрия, Оробчук Ксеню, Смух Василя і Загайкевич Якова. Питали їх, де криються їхні дочки. Перших двох дівчат порядно вибили, а потім всіх звільнили. Перед вечером від'їхали до Летячого.

До Дорогичівки приїхало інших 7 більшовиків. Вони покликали до сільради Ратушняк Мотрю, Вітанин Марію і Вітанин Розалію. Запитували їх, чи вони дійсно були знасилувані Бугайовим, заступникам начальника НКГБ, та коли вони подали потверджуючу відповідь, більшовики їх просили, щоб вони йому простили, бо шкода такого "короного" чоловіка, щоб пропадав. Коли вони відмовились від цього, їм більшовики погрозили, а потім пустилися до дому.

До с. Слобідки прибуло кілька більшовиків, які збирали по селі молоко і яйця. Хто не хотів сам добровільно дати, там шукали самі і забирали, що попало під руки.

В с. Кошилівцях робили більшовики засідки та підслухували ввечером під хатами, що люди говорять.

До с. Головчинець прийшло 3-ох більшовиків. Ходили по хатах і просили бараболі та яйця. Перед вечером вкрали дві курки виїхали з села в невідомому напрямі.

7.7.1946 р. - До с. Устечка прибуло дві вивезені жінки, а саме: Марія Василишин і стецько Маланка. Вони деякий час були на пересильному пункті в Кошичанцях, а потім перед звільненням відсиділи 3 місяців в районній тюрмі.

До Нагірян прибуло з Наркова 13 більшовиків. Коло церкви зробили в білий день засідку, бо хтось їм доніс, що бандерівці будуть мати явний виступ, але ні бандерівців, ні мітингу не було. Тоді вони вкрали візку у Львівського Івана і відїїхали до Наркова.

До с. Лисовець приїхало 3 більшовиків і 3 стрибків. Вони підійшли під церкву ще під час богослуження і чекали на людей аж вийдуть. Всіх задержали під церквою і голосили мітинг про здачу контингенту мяса, молока і збіжжя. Між іншим закликали людей, щоб не жовали і не закопували збіжжя. Говорили, що всіх, в кого знайдуть збіжжя будуть вивозити на Сибір. Крім цього говори також і про організацію стрибків в селі. Заявила при тому, що всі ті, що були в стрибках, дальше ними мусять бути. По мітингу від'їхали до Лисовців.

В Липівцях голосили мітинг, подібно як в Лисівцях. На Вербовій 6-ох більшовиків оглядали в полі місце, де був колись летунський знак. Повертаючи з Вербової вступали до Ворзулинець і просили, щоби їм дати їсти.

Там стрінулися з українськими повстанцями, що прийшли на явний виступ. Не чекаючи, що дакьне буде чимскорше втікла до району

Українські повстанці роздали листочки і листи до стрибків, та поговорили з людьми, ввечері відійшли зі села.

В с. Бураківці кучевий пропагандист мав явний виступ. Того ж дня через село переходив стрілець "Ворон". На нього збоку несподівано наскочив переобраний більшовик і ранив його, щоб не потрапити живим в руки більшовиків стрілець "Ворон" зривав гранату і героїською смертю кінчить життя.

В с. Летячій більшовики робили трус на місцевий ліс. Шукали за бандерівцями, але нікого не знайшли.

Більшовики з Цапівського гарнізону разом з дівчиною Зонькою Павлюк прибули в с. Садки. Там заарештували 50 людей. По допитах всіх звільнено крім Петра Попадина, якого забрали в район.

8.7.1946 р. -

Більшовики з Летячого гарнізону робили розшуки по Шутроманському лісі. Нікого не знайшли.

До с. Слобідки приїхала автомашинною районової більшовики. До людей, яких зігнали на мітинг говорили про здачу молока та мяса. Населення закликали до показування криївок, в яких криються бандерівці і інші підпільники.

В с. Кошилівцях того ж дня робили вони засідки. В день прибув заступник начальника нквб, арештував трьох старих людей і побив їх. Інші підчас ревізії в селі вкрали дві хустки у Кольби Евдокії.

До с. Цапівця прибули також більшовики і питали де криється родина стрільця "Явора".

9.7.1946 р. -

До с. Лисовець в рай. центру прибуло 5 більшовиків і скликали всіх мушкетерів, що попередньо були в стрибках, але ніхто з них прибути не хотів. Голова сільради пояснив їм, що стрибки мабуть тому не приходять, що час злив і вони всі в полі. Потім більшовики від'їхали до району.

В с. Гинківцях двох більшовиків збирало бараболі, яйця, молоко і хліб.

До с. Каролівки прибуло 5 більшовиків. З ними була секретарка комсомолу. Приїхали в справі організації комсомолу. Хотіли скликати молодь, але ніхто на збори не прибув. Голові сільради заявили, що колись іншим разом прибудуть і від'їхали до району.

В с. Ниркові двох більшовиків прибуло до одного західняка і заарештували Анну Стахиру, яка мала при собі документи західнячки. Та по двох днях, вони довідались, що вона є місцева. Підчас тортур вона показала 4 криївки і вказала на три дівчани, яких більшовики арештували. Це були Філик Марія, Пшик Марія і Романчук Варвара.

До с. Слобідки приїхало 14 більшовиків. Вони забрали з сільради список корів і від'їхали в напрямі с. Бураківки. Пополудні, повертаючи через Слобідку сконфіскували там 4 корови і пігнали їх в напрямі с. Антонівки.

Того ж дня гарнізон, що кватирував в с. Цапівцях перебрався на постійне перебування в с. Попівці.

10 більшовиків прибуло в с. Хмелеву. Зробивши в декотрих господарствах трус вони заїхали фірами в ліс під с. Летяче. Звідти фіри відправили, а самі під ослоною ночі прибули до с. Летяче і арештували 47 осіб.

Того ж дня з Летячого через Хмелеву до Свершківців прибуло 3 більшовиків. Там питали і шукали за бандерівцями. Пополудні від'їхали в сторону Летячого.

5 інших більшовиків робили трус по деяких хатах в с. Дорогичівці. При тому збирали яйця, хліб, зривали яблука. Від'їхали в сторону Летячого.

10.7.1946 р. -

В Летячій переводили цілий день допита над арештованими попереднього дня. В часі допитів сильно били людей, а головню молодих хлопців. Окремих з них дзвобали штаками. 40 із арештованих постановили відіслати в район.

Разом з арештованими попали більшовики в с. Дорогичівці на засідку, яку урядили українські повстанці. У висліді цього один більшовик вбитий, а один ранений. Вбитий також один фірман

і кінь. Всі заарештовані повтікали, а більшовики, що їх про-
вадили розбіглись в різні напрями.

11.7.1946 р. -

В с.Летячій більшовики арештували знова 40 людей. На допитах
їх так страшно були, що крик було чути майже на ціле село.
Вночі прибули більшовики в с.Хмелеву до Смук Евдокії. Входячи
до хати вони казали: "Слава Україні!", але вона відповіла їм:
"Прешете!" За те повибивали їй вікна. Всіх хатних побили буйка-
ми і відійшли до Оробчук Юстина, в якій перевели сильний трус
в господарстві. Потім ходили по селі і всюди маскувалися укра-
їнськими повстанцями. Вийшли в невіданому напрямі.
До с.Бураківки прибуло того дня кількох більшовиків, які заб-
рала у господарів три корові. З ними відійшли до району.
В Ковилівцях більшовики арештували Дришак Марію і Макару ан-
ну.

12.7.1946.р. -

В с.Цапівцях районіві більшовики робили по господарствах ре-
візії.
До с.Цапівці прибуло 3 більшовиків і 7 стрибків. Коло церкви
заждали на людей, які були на богослуженні. Їх задержали і
виглосили мітинг. На мітингу говорила так: "Люди! Не слухай-
те бандерівців, бо то головорізи, німецькі наймати. Вони хо-
чуть самостійної України. А якаж може бути самостійна Україна!
Вони слухають Черчіля, але він вже старий, його вже ніхто слу-
хати не хоче!" Далше говорила про опіку села над головою
колгоспу, про здачу контингенту і інші нісенітниці.
По мітингу від'їхали до с.Лисовець. Там замовили музику в клу-
бі, але на неї ніхто не приходив. В тому селі були українські
повстанці. Вони перед явним виступом хотіли добре привітати
більшовиків, але вони скоро відійшли не чекаючи на це. Україн-
ські повстанці дали населенню явний виступ, потім знищили уря-
дження молочарні, спалили документи сільради і відійшли з села.
Того самого дня в с.Цапівцях знищено один трактор і урядження
сільської молочарні.

В с.Устечку більшовики забрали в людей кілька штук худоби.Що-
би худобу зворотом відібрати мусіли вони закупити у інших
господарів по 100 літрів молока і здати його на контингент.
До Бураківки приїхали більшовики, забрали тіло воїтого стр.
"Ворона" і з ним від'їхали до району.

В с.Слобідці вони скликали людей, показували трупа і наказу-
вали населенню його розпізнавати. Ніхто нічого не сказав.
Того ж дня в Цапівцях вечером були засідки.

До Летячого приїхала з району автомашина і забрала арештовану
попередньо Рипушинську Одарку. Разом з нею виїхало через До-
рогичівку до району кількох більшовиків з Летячого гарнізону.
Інші, що залишилися в гарнізоні вийшли у присілок Біданці. Там
були люди і питали за штафетами.

З Біданець пішли лісом в напрямі Путроманець. В лісі стрінули
стрільців "Черемха" і "Блакитного". "Блакитний" з кріса ранив
смертельно заступника начальника кінд Грабовського. Сам "Бла-
китний" зівстав ранений в обі руки і відступив в безпечне місце

13.7.1946 р. -

З гарнізону в Базару, Поповець і Летячого робили цілий день
облаву на Путроманський ліс.

До Ковилівців прибуло 150 більшовиків і зробили облаву на се-
ло. Нічого не заарештували. Від'їхали в напрямі с.Поповець.
До Лисовець приїхав машиною 10 більшовиків. Розпитували, про
що попереднього дня говорили бандерівці на мітингу, скільки
їх було, звідкіля прибули. Люди говорили, що було багато, приїш-
ли з ліса і пішли до Шаповець. Від стрибків вони дістали лист,
підчас читання якого сильно кричали та злосталися. Не задержу-
ючись довго від'їхали до с.Шаповець. Там також розвідали, що
сталось і з зібраними відомостями відійшли до району.

В с.Головчинцях вночі 3-ох більшовиків робили засідки. Над ра-
ном вийшли зі села в невіданому напрямі.

14.7.1946 р. -

Перед вечером 7 більшовиків прибули в с.Лисівці. Ходили тільки
городами, а вночі засіли на засідці і сиділи до білого дня.

Цей самої ночі 10 більшовиків зробили засідку в с. Дипівцях. Вночі ходили по селі, стежили по вулицях і окремих господарствах а над раном вийшли зі села.

До с. Слобідки прибули більшовики з Поповецького гарнізону. Зробили облаву на поле. Нікого не бачили.

Около 150 більшовиків зробило облаву на с. Путроминці. Арештували кількох людей і в сільраді заштували їх, в кого вчора перебували бандерівці. Пополудні від'їхали в напрямі с. Дорогичівки. Людям сказали, що ще прийдуть і з ними порахуються. Із собою забрали Лапінського Івана і Коханок Марію. Зараз по від'їзді вони вернули в село і дуже шукали в хатах під лісом і в лісі. Тоді вбили дівчину Ярину, що походила зі Садок і в той час втікала від більшовиків. До вбиття зігнала людей і казала розпізнавати хто вона. Потім забрали її до району.

15.7.1946 р. - До Дорогичівки машиною прибуло около 100 більшовиків. Мав би це бути якийсь обласний спец. відділ. Вони зайшли в Летякі ліси і в кількох місцях підпалили його. Ліс горів більше як добу.

Слідуючого дня підпалили вони сосновий ліс між Дорогичівкою а Путроминцями. Іюди цим заповідіяні досить значні. Та голода з тим не числиться.

16.7.1946 р. - До с. Поповець привезли більшовики машину - молотильницю. З нею прибуло разом 5 більшовиків, які з нею заквартирували. Вони підпалювали, щоб хтось не знищив машини. Вечером прибуло до села інших 7 більшовиків і сиділи на засідці до рана. Рано вони відійшли до району.

12 більшовиків зробили засідку в с. Ворвуланцях коло цвинтаря. Над раном відійшли зі села.

17.7.1946 р. - До с. Ворвуланець приїхало 20 більшовиків. Заїхали в село від поля, щоб не попасти на засідку. З ними був Слободян і двоє Ворвуланецьких посіпак, які працюють на нквд. По деяких хатах вони робили ревізії за стр. "Дутом". Голові наказали зібрати десятників, але ніхто не прибув. Подорозі повернули до бляхачів і наказали йому направити бочки від молока. Та він не хотів цього зробити і до них сказав таке: "Я вже ці бочки три рази вже направляв, а тепер сказали мені бандерівці, що як направляю четвертий раз, вб'ють мене. Потім більшовики від'їхали з с. Каролівку.

В Каролівці наказали десятникам стягнути якнайбільше свійжа, зібрати все м'ясо і молоко.

Більшовики з Мирківського гарнізону арештували в Червоногороді Голика Петра і Пшик Юстину. Не маючи на них доказів, по дпитах їх звільнили.

18.7.1946 р. - На пасовиську недалеко с. Садок більшовики підмінували дорогу. Вони сподівалися, що туди будуть переходити бандерівці, але на міну натрапили пастухи, що гнали на пасовисько худобу, яка розірвала двох хлопців і дві корови.

До с. Ворвуланець приїхало одно авто цивільних людей зза Збруча. Вони міняли сіль за свійжа.

20.7.1946 р. - До Ворвуланець о год. 3-ій рано прибуло 3 більшовиків і трьох місцевих посіпак, що працюють на нквд. Забрали зі собою такі родини підпільників: Лисака Юрка з жінкою, Безжоробайного Ілька, Хандій Михайла, Круцяк Євгенію і Дяка Миколу Ількова. З ними від'їхали в район.

Постій, дня 25. липня 1946 р.

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 9
(дев'ять) _____ аркушів;

у тому числі літерні номери _____;
пропущені номери _____

+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Спеціаліст
Посада
_____ 2018 року _____
(підпис)

І. Тардана
(ініціали (ініціал імені), прізвище)